МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«27» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Економіка праці і соціально-трудові відносини»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 051 Економіка
освітня програма – Управління персоналом та економіка праці

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Силабус склав(ла) доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент Ірина ШУБАЛА

Силабус затверджений на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол № 4 від «27» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Олександр ШУБАЛИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Управління персоналом та економіка праці», протокол № 5 від «27» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Управління персоналом та економіка праці» к.е.н., доцент Ірина ШУБАЛА

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/3903

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Економіка праці і соціально-трудові відносини»

Освітня програма	Управління персоналом та економіка праці
Галузь знань / Спеціальність	05 Соціальні та поведінкові науки / 051 Економіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 6
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.е.н., доцент Ірина ШУБАЛА

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Сформування у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок в системі соціально-трудових відносин.

Завдання: Полягає у формуванні стійких знань теорії, методології та практики у сфері економіки праці і соціально-трудових відносин, а також у володінні знаннями економічних законів та закономірностей щодо регулювання соціально-економічних відносин.

Пререквізити: Менеджмент, психологія управління, право.

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК01 — Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13 — Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК02 — Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК08 — Здатність аналізувати та розв’язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК15 — Здатність формувати засади державної і регіональної політики регулювання ринку праці, розвитку соціально-трудових відносин, підвищення трудового потенціалу.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування соціально-трудових відносин								

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
1	Тема 1. Об’єкт, предмет і завдання навчальної дисципліни	2/0,25	3/1	5/10	10/11,25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, СК08, СК15
2	Тема 2. . Праця як сфера життя людини та провідний чинник економічної діяльності	2/0,5	3/0,5	5/10	10/11	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО6, МО7	ЗК01, ЗК13, СК02
3	Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	2/0,5	3/0,5	6/9	11/10	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, ЗК13, СК02, СК08
4	Тема 4. Соціально-трудові відносини як система	2/0,5	4/0,5	6/9	12/10	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО6, МО7	ЗК01, ЗК13, СК08, СК15
5	Тема 5. Соціальне партнерство	2/0,5	3/0,5	6/9	11/10	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО6, МО7	ЗК13, СК02, СК08
6	Тема 6. Ринок праці та його регулювання.	2/0,5	4/0,5	5/9	11/10	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, СК02, СК08, СК15
7	Тема 7. Соціально-трудові відносини зайнятості	3/0,25	3/0,5	8/10	14/10,75	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7, модульна контрольна робота 1	ЗК01, ЗК13, СК08, СК15

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 2. . Економічні засади організації, оплати та регулювання праці в системі соціально-трудових відносин								
8	Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	2/0,25	3/0,5	5/10	10/10,75	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, СК02, СК08
9	Тема 9. Організація праці	2/0,25	4/0,5	5/10	11/10,75	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК13, СК02, СК08, СК15
10	Тема 10. Нормування праці	2/0,25	3/1	5/10	10/11,25	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, СК02, СК08, СК15
11	Тема 11. Оплата праці	3/0,5	3/0,5	6/10	12/11	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, ЗК13, СК02, СК08
12	Тема 12. Гідна праця в контексті сталого розвитку	2/0,5	3/0,5	5/10	10/11	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК13, СК02, СК08
13	Тема 13. Види, джерела і структура доходів населення	2/0,25	3/0,5	4/10	9/10,75	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК13, СК02, СК15

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
14	Тема 14. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	2/1	3/0,5	4/10	9/11,5	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7, модульна контрольна робота 2	ЗК01, ЗК13, СК08, СК15
	Разом	**30/6**	**45/8**	**75/136**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань); МН7 — індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО6 — есе; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН01. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН25. Вміти визначати основні положення державної і регіональної політики регулювання ринку праці, розвитку соціально-трудових відносин, підвищення трудового потенціалу.

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + модульний контроль (30 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Об’єкт, предмет і завдання навчальної дисципліни

Праця як об’єкт вивчення й дослідження, її функції Історичні аспекти становлення й розвитку праці. Структура й завдання, предмет і методи вивчення дисципліни

Тема 2. . Праця як сфера життя людини та провідний чинник економічної діяльності

Еволюція поглядів на категорію «праця». Праця й соціально-трудові відносини як предмет наукового економічного дослідження. Сутність, зміст і характер праці. Види праці.

Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства

Сутність трудових ресурсів. Показники та критерії ефективності використання трудових ресурсів. Сутність та чинники формування трудового потенціалу. Аналіз та оцінка трудового потенціалу підприємтсва.

Тема 4. Соціально-трудові відносини як система

Соціальна сутність соціально-трудових відносин як системи у сучасних умовах господарювання. Чинники формування соціально-трудових відносин. Сторони, суб’єкти і рівні соціально-трудових відносин. Предмети і типи соціально-трудових відносин. Методи регулювання соціально-трудових відносин.

Тема 5. Соціальне партнерство

Поняття та сутність соціального партнерства. Засади соціального партнерства, вироблені МОП, їх сутність. Принципи соціального партнерства. Суб’єкти соціального партнерства.

Тема 6. Ринок праці та його регулювання.

Ринок праці: суть, структура, функції. Механізм функціонування ринку праці (класична модель). Сегментація ринку праці. Інфраструктура ринку праці. Сучасні моделі ринку праці.

Тема 7. Соціально-трудові відносини зайнятості

Поняття і значення зайнятості. Види зайнятості. Механізм регулювання зайнятості населення. Види безробіття та їх характеристика. Соціальний захист населення від безробіття.

Тема 8. Продуктивність і ефективність праці

Сутність продуктивності та ефективності праці. Показники виміру продуктивності праці, вимоги до них. Методи вимірювання продуктивності праці. Суть і значення резервів зростання продуктивності праці.

Тема 9. Організація праці

Суть, зміст і завдання організації праці. Поділ та кооперація праці на підприємстві. Сутність нормування праці та його значення. Виробнича операція як об’єкт нормування праці. Методи вивчення затрат робочого часу.

Тема 10. Нормування праці

Сутність і значення нормування праці. Об’єкти нормування праці. Система нормативів і норм праці. Робочий час, режими праці й відпочинку. Класифікація витрат робочого часу. Принципи й методи нормування праці.

Тема 11. Оплата праці

Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії та її основні функції. Організація оплати праці. Форми та системи оплати праці. Безтарифна система оплати праці.

Тема 12. Гідна праця в контексті сталого розвитку

Теоретичні засади гідної праці. Гідна праця в системі Цілей сталого розвитку ООН.
Вплив гідної праці на складові сталого розвитку. Напрями підвищення рівня гідної праці для забезпечення сталого розвитку.

Тема 13. Види, джерела і структура доходів населення

Доходи населення та джерела їх формування. Вартість життя: поняття і методи розрахунку. Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії та її основні функції.

Оподаткування доходів громадян.

Тема 14. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

Міжнародні акти про економічні, соціальні й культурні права людини. Цілі, завдання, структура, пріоритетні напрями діяльності Міжнародної організації праці. Організація діяльності Міжнародної організації праці. Нормотворча діяльність МОП. Міжнародний кодекс праці. Проблеми інтеграції соціально-трудових відносин України в систему відносин, визнану МОП.

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

10. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Економіка праці і соціально-трудові відносини. Конспект лекцій ддля здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання уклад. І.В. Шубала. Луцьк: ЛНТУ, 2025.

2. Економіка праці і соціально-трудові відносини : методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання / уклад. І.В. Шубала. Луцьк : ЛНТУ, 2025.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

3. Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Шубала І. В. Сфера оздоровчо-рекреаційної рухової активності як перспективний напрям інвестування у соціально відповідальні бізнес-проекти територіальних громад регіону. Актуальні проблеми економіки. 2025. №12. С. 182-190. / URL: https://eco-science.net/issue/%E2%84%96-12-294-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B4.

4. Dziamulych, M., Shulha, O., Binert, O., Osadchyi, V., Sysoiev, O., Kovaliv, V., Koshchii, O., Shubala, I., Shmatkovska, T. Digitalization processes in the management of the functioning of agricultural enterprises: a case study of Ukraine. Scientific Papers Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”. 2025. Vol. 25(3). Pp. 361-370. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4078

5. Шубалий О. М., Гордійчук А. І., Шубала І.В. Економічне стимулювання соціально відповідального бізнесу, зайнятості працівників та муніципальних проектів у сфері оздоровчо-рекреаційної рухової активності у регіоні. Серія: «Економічна». 2025. №2(32). С.66-76.

DOI:http://doi.org/10.31474/1680-0044-2025-2(32)-66-76

6. Miszczuk, A., Shubalyi, O., Gordiichuk, A., Gordiichuk, I., Kosinskyi, P., Shubala , I., Koshchii O. Assessment of Socio-Economic Transformations in The Border Regions of Ukraine and Poland. International Journal of Accounting and Economics Studies. 2025. Vol. 12(3). Pp. 29-36. URL: https://www.sciencepubco.com/index.php/IJAES/article/view/34182

7. Гордійчук А., Шубала І. Формування та розвиток людського капіталу в регіоні польсько-українського прикордоння. Економіка та суспільство. 2024. № 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-5

8. Shubalyi O., Rud N, Shubala I., Gordiichuk A., Kiiilukha O., Vasilik N. Analysis of the labour resources usage in agricultural enterprises of Ukraine: a case study of the Volyn region. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development. 2023. Vol. 23. Issue 3. P. 811–819. https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.23_3/volume_23_3_2023.pdf

9. Shubalyi, O., Liashenko, O., Rud, N., Shubala, I., Mylko, I., Mykhalchynets, N. Economic activity of the rural population: a case study of Ukraine. Scientific Papers Series “Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”. 2022. Vol. 22(4). Pp. 677-684. https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.22_4/Art72.pdf

Праці інших авторів:

10. Азаренкова Г. М., Борисенко І. І., Головко О. Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ 2000, 2020. 343 с.

11. Безпалько О. В. та ін Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб.; за заг. ред. О. В. Безпалько. К. : Кафедра, 2020. 310 с.

12. Грішнова О. А. Соціально-трудові відносини: теоретико-методологічний аспект. Київ: КНЕУ, 2021. 230 с.

13. Долгіх Н. Удосконалення соціально-трудових відносин у сфері трудової мотивації. Актуальні проблеми державного управління. 2021. Вип. 3. С. 80-84.

14. Дороніна О. А., Наумова М. А., Кузьменко М. М. Економічна активність та рівень життя населення в системі індикаторів стану соціально-трудових відносин. Ефективна економіка. 2020. № 2. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.2.12

15. Жадан О. В. Перспективи розвитку профспілок в умовах трансформації системи регулювання соціально-трудових відносин. Теорія та практика державного управління. 2020. Вип. 4. С. 155-162.

16. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. 2020. 952 с.

17. Кім Т. І. Міжнародний ринок праці та соціально-трудові відносини в умовах цифровізації економіки. Економічний простір. 2024. № 191. С. 374-378.

18. Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Кавтиш О. П. Трансформація соціально-трудових відносин в умовах дистанційних обмежень. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. № 5. С. 89-95.

19. Колот А. М., Цимбалюк С. О. Монографія на тему «Гідна оплата праці: теоретико-методологічні засади та механізм реалізації» Економіка та підприємництво. 2020. № 44. С. 152-153.

20. Колот А. Сфера праці в умовах глобальної соціо-економічної реальності 2020: виклики для України Анатолій Колот, Оксана Герасименко; за ред. Катерини Ярмолюк-Крьок; Die Friedrich-Ebert-Stiftung. Київ, 2020. 33 с.

21. Костишина Т. А. Гідна праця та її оплата як детермінанти якості життя сільського населення. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 10. С. 125-131.

22. Лукашевич В.Н. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Підручник. 3-тє видання. 2022. 432 с

23. Мозговий С. П., Кірєєва Л. В. Ринок праці: особливості функціонування в умовах глобальних трансформацій. Харків: Видавництво ХНЕУ, 2020. 280 с

24. Надрага В. І. Пекін А.Ю. Економіка праці та мотивація трудової діяльності: підручник Київ: ІПК ДСЗУ, 2020. 518 с.

25. Однорог М. А., Ткаченко О. В., Побережній А. М., Денисова А. М., Манзій Д. О. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 7. С. 163-168.

26. Однорог М. А., Шуст О. А, Понедільчук Т. В. Економіка праці і соціально-трудові відносини в контексті оцінки економіки виробничої інфраструктури. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 49. С. 242.

27. Олійник О. О. Соціально-трудові відносини як фактор привабливості країни для іноземних студентів. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2024. Вип. 3. С. 107-115.

28. Пігуль Н., Дехтяр Н., Пігуль Є. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в контексті економічної безпеки держави. Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка. 2023. № 1. С. 44-54.

29. Резнікова Н. В., Булатова О. В., Панченко В. Г.,Іващенко О. А. Цифрова трансформація ринку праці: платформна економіка і нові загрози нерівності в умовах техноглобалізму. Агросвіт. 2023. № 18. С. 33-42.

30. Рудик О. А. Взаємозв’язок функціональних процесів у механізмах регулювання соціально-трудових відносин в отг у підвищенні якості життя населення. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 4(2). С. 13-17.

31. Семикіна М.В., Бугаєва М.В, Запірченко Л.Д. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник та ін. за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.

32. Силенко Н. М. Соціальне партнерство в системі соціально-трудових відносин: міжнародний та вітчизняний досвід. Молодий вчений. 2020. № 4(1). С. 66-69.

33. Степанова Л. В. Основні тенденції змін соціально-трудових відносин в Україні в сучасних соціально-економічних умовах. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2020. № 2. С. 35-41.

34. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

35. Фімяр С. В., Фрідріхсон М. А. Інвестування в трудові ресурси та розвиток соціально-трудових відносин в аграрному секторі України.. Агросвіт. 2025. № 24. С. 180-186.

36. Ярошенко О. М. Гідна оплата праці як один із важливих факторів матеріального заохочення державних службовців. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 5. С. 455-460.

ІІІ. Інформаційні ресурси

37. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua

38. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: http://www.president.gov.ua

39. Урядовий портал (Кабінет Міністрів України). URL: http://www.kmu.gov.ua

40. Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua

41. Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua

42. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua